

TURANBANK Açıq Səhmdar Cəmiyyəti

31 dekabr 2005-ci il tarixinə bitən il üzrə

**Müstəqil Auditor Rəyi və
Maliyyə Hesabatları**

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

MÜNDƏRİCAT

	Səhifə
MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ ÜZRƏ RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT	1
MÜSTƏQİL AUDİTOR RƏYİ	2
31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARI:	
Mənfəət və zərər haqqında hesabat	3
Balans	4
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat	5
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	6-7
Maliyyə hesabatlarına qeydlər	8-39

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ ÜZRƏ RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

Müstəqil auditor hesabatının 2-ci səhifəsindəki müstəqil auditor rəyində şərh olunan müstəqil auditorların məsuliyyətinə uyğun oxunmalı olan bu hesabat Turan Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra "Bank") maliyyə hesabatları ilə bağlı rəhbərliyin müvafiq məsuliyyətini müstəqil auditorların məsuliyyətindən fərqləndirmək məqsədilə hazırlanmışdır.

Rəhbərlik Bankın 31 dekabr 2005-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, əməliyyatlarının nəticələrini və həmin tarixdə bitən il üzrə nağd vəsaitlərinin hərəkətini və kapitalda dəyişikliklər hesabatını düzgün əks etdirən və Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun olan ilkin maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə cavabdehdir.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən rəhbərlik aşağıdakılara görə cavabdehdir:

- Müvafiq mühasibat uçotu prinsiplərinin seçilməsinə və onların ardıcıl surətdə tətbiqinə;
- ədalətli və düzgün qərarların və qiymətləndirmələrin verilməsinə;
- maliyyə hesabatlarında hər hansı mühüm kənarlaşmaları açıqlayarkən və onlara dair şərh verərkən MHBS-un tələblərinin hansı dərəcədə yerinə yetirilməsinə; və
- nəzərdə tutulan gələcəkdə Bankın öz fəaliyyətini davam etdirməsi mümkün olmayana qədər maliyyə hesabatlarının fasiləsizlik prinsipi əsasında hazırlanmasına.

Həmçinin rəhbərlik aşağıdakılara görə cavabdehdir:

- Bankda effektiv və sağlam daxili nəzarət sisteminin qurulmasına, tətbiqinə və saxlanılmasına;
- Bankın maliyyə vəziyyətini hər zaman dəqiq açıqlayan və Bankın maliyyə hesabatlarının MHBS-un tələblərinə uyğun olduğuna təminat verən mühasibat uçotu yazılışlarının hər zaman dəqiq və düzgün saxlanılmasına;
- Mühasibat uçotunun Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və mühasibat uçotu qaydalarına uyğun aparılmasına;
- Bankın aktivlərinin mühafizə edilməsi üçün mümkün tədbirlərin görülməsinə; və
- Saxtakarlıq hallarının və digər səhvlərin müəyyən edilməsinə və qarşısının alınmasına.

31 dekabr 2005-ci il tarixinə bitən il üzrə maliyyə hesabatlarının çap olunması 15 may 2006-cı ildə İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

İdarə Heyəti tərəfindən

Sədr

15 may 2006-cı il

Baş mühasib

15 may 2006-cı il

MÜSTƏQİL AUDİTOR RƏYİ

Turanbank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin Səhmdarlarına:

Biz, Turanbank Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin (bundan sonra "Bank") 31 dekabr 2005-ci il tarixinə hazırlanmış balansını və həmin tarixə bitən il üzrə mənfəət və zərər, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatlarının (bundan sonra "maliyyə hesabatları") auditini həyata keçirdik. Bu maliyyə hesabatlarına Bankın rəhbərliyi cavabdehdir. Bizim məsuliyyətimiz apardığımız auditin nəticəsinə görə Bankın maliyyə hesabatlarına dair rəy bildirməkdən ibarətdir.

Biz auditimizi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq həyata keçirdik. Həmin Standartlar tələb edir ki, biz yoxlamanın aparılmasını elə planlaşdıraraq və həyata keçirək ki, maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məlumatlarda əhəmiyyətli səhvlərin olmamasına kifayət qədər əmin olaq. Audit maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğləri və açıqlamaları təsdiq edən sübutların test üsulu ilə yoxlanılmasından ibarətdir. Audit yoxlamasına həmçinin Bankın rəhbərliyi tərəfindən tətbiq edilmiş mühasibat prinsiplərinin və yerinə yetirilmiş təqribi hesablamaların təyin edilməsi və eyni zamanda ümumi maliyyə hesabatlarının təqdimatının qiymətləndirilməsi daxildir. Biz hesab edirik ki, apardığımız audit nəticəsində rəy vermək üçün kifayət qədər əsas toplanmışdır.

Bizim rəyimizə görə, Bankın maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarına uyğun olmaqla 31 dekabr 2005-ci il tarixinə Bankın maliyyə vəziyyətini, həmin tarixdə bitən il üzrə əməliyyatların nəticələrini və nağd pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli hallarda düzgün əks etdirir.

Deloitte & Touche

15 may 2006-cı il

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MƏNFƏƏT VƏ ZƏRƏR HAQQINDA HESABAT (milyon Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	2005	2004
Faiz gəlirləri	4, 23	13,951	8,475
Faiz xərcləri	4, 23	<u>(5,713)</u>	<u>(4,106)</u>
FAİZ HESABLANAN AKTİVLƏR ÜZRƏ EHTİMAL OLUNAN ZƏRƏRLƏR ÜÇÜN EHTİYATIN YARADILMASINDAN ƏVVƏL XALIS FAİZ GƏLİRLƏRİ		8,238	4,369
Faiz hesablanan aktivlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyat	5, 23	<u>(1,923)</u>	<u>(4,575)</u>
XALIS FAİZ GƏLİRİ/(ZƏRƏRİ)		<u>6,315</u>	<u>(206)</u>
Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis (zərər)/gəlir	6	(272)	225
Haqq və komissiya gəlirləri	7, 23	3,551	3,380
Haqq və komissiya xərcləri	7	(586)	(575)
Dividend üzrə gəlir		77	42
Sair gəlirlər		<u>89</u>	<u>209</u>
XALIS QEYRİ-FAİZ GƏLİRLƏRİ		<u>2,859</u>	<u>3,281</u>
ƏMƏLİYYAT GƏLİRLƏRİ		9,174	3,075
ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ	8	<u>(3,667)</u>	<u>(3,034)</u>
ƏMƏLİYYAT MƏNFƏƏTİ		5,507	41
Zəmanətlər və digər öhdəliklər üzrə ehtiyat		(96)	(7)
İnvestisiyalar üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatın bərpası/(ehtiyat)		<u>18</u>	<u>(4)</u>
GƏLİR VERGİSİNDƏN ƏVVƏL MƏNFƏƏT		5,429	30
Gəlir vergisi xərcləri	9	<u>(1,441)</u>	<u>(108)</u>
XALIS MƏNFƏƏT/(ZƏRƏR)		<u><u>3,988</u></u>	<u><u>(78)</u></u>

İdarə Heyəti tərəfindən

Sədr

15 may 2006-cı il

Baş mühasib

15 may 2006-cı il

8-39-cu səhifələrdəki qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir. Müstəqil Auditor Rəyi 2-ci səhifədə təqdim olunmuşdur.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ

BALANS

(milyon Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	2005	2004
AKTİVLƏR			
Nağd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankında qalıq vəsaitlər	10	8,823	8,263
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	11	1,795	968
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	12, 23	120,178	77,489
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar, xalis	13	1,545	896
Əsas vəsaitlər, xalis	14	6,866	6,534
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	15	263	303
Əvvəlcədən ödənilmiş gəlir vergisi	9	-	67
Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri	9	-	332
Sair aktivlər	16	86	113
		<u>139,556</u>	<u>94,965</u>
CƏMİ AKTİVLƏR			
		<u>139,556</u>	<u>94,965</u>
ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL			
ÖHDƏLİKLƏR:			
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və	17, 23	70,037	46,148
Müştəri hesabları	18, 23	39,582	28,258
Cari gəlir vergisi öhdəlikləri	9	994	-
Təxirə salınmış gəlir vergisi öhdəlikləri	9	21	-
Sair öhdəliklər	19	515	392
		<u>111,149</u>	<u>74,798</u>
Cəmi öhdəliklər		<u>111,149</u>	<u>74,798</u>
SƏHMDAR KAPİTALI:			
Səhmdar kapitalı	20	25,000	20,748
Bölüşdürülməmiş mənfəət / (yığılmış zərər)		3,407	(581)
		<u>28,407</u>	<u>20,167</u>
Cəmi səhmdar kapitalı		<u>28,407</u>	<u>20,167</u>
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR VƏ SƏHMDAR KAPİTALI		<u>139,556</u>	<u>94,965</u>

İdarə Heyəti tərəfindən

Sədr

15 may 2006-cı il

Baş mühasib

15 may 2006-cı il

8-39-cu səhifələrdəki qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir. Müstəqil Auditor Rəyi 2-ci səhifədə təqdim olunmuşdur.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT (milyon Azərbaycan manatı ilə)

	Səhmdar kapitalı	Əsas vəsaitlər üçün yenidən qiymətləndirmə ehtiyatı	(Yığılmış zərər)/bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi səhmdar kapitalı
31 dekabr 2003-cü il	15,501	110	(613)	14,998
Təsisçi kapitalında artım	6,255	-	-	6,255
Təsisçi kapitalında azalma	(1,008)	-	-	(1,008)
Xalis zərər	-	-	(78)	(78)
Yenidən qiymətləndirmə üzrə artıq məbləğin realizasiyası	-	(110)	110	-
31 dekabr 2004-cü il	20,748	-	(581)	20,167
Səhmdar kapitalın artması	9,425	-	-	9,425
Səhmdar kapitalın azalması	(5,173)	-	-	(5,173)
Xalis mənfəət	-	-	3,988	3,988
31 dekabr 2005-ci il	<u>25,000</u>	<u>-</u>	<u>3,407</u>	<u>28,407</u>

İdarə Heyəti tərəfindən

Sədr

15 may 2006-cı il

Baş mühasib

15 may 2006-cı il

8-39-cu səhifələrdəki qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir. Müstəqil Auditor Rəyi 2-ci səhifədə təqdim olunmuşdur.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	2005	2004
ƏMƏLIYYAT FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Alınmış faiz		13,836	8,413
Ödənilmiş faiz		(5,735)	(4,047)
Alınmış haqq və komissiyalar		3,551	3,380
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(586)	(575)
Əldə olunmuş digər əməliyyat gəlirləri		426	328
Ödənilmiş əməliyyat xərcləri		(3,200)	(2,810)
Alınmış dividendlər		77	42
		<hr/>	<hr/>
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən yaranan nağd pul vəsaitləri		8,369	4,731
Əməliyyat aktivlərində və öhdəliklərində dəyişikliklər			
Əməliyyat aktivlərində xalis (artma)/azalma:			
Azərbaycan Respublikasının Milli Bankında məcburi ehtiyat depozitləri		(669)	(686)
Banklara və digər təşkilatlara verilmiş avanslar		54	(215)
Müştərilərə verilmiş kreditlər		(46,804)	(32,676)
Sair aktivlər		20	(32)
Əməliyyat öhdəliklərində xalis artma/(azalma):			
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış depozitlər və kreditlər		24,021	24,432
Müştəri hesabları		13,263	6,268
Digər öhdəliklər		30	153
		<hr/>	<hr/>
Gəlir vergisindən əvvəl əməliyyat fəaliyyətlərindən yaranan nağd pul vəsaitlərinin (məxarici)/mədaxili		(1,716)	1,975
Ödənilmiş gəlir vergisi		(27)	-
		<hr/>	<hr/>
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan nağd pul vəsaitlərinin (məxarici)/mədaxili, xalis		(1,743)	1,975
		<hr/>	<hr/>
İNVESTİSİYA FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərin alınması		(775)	(4,889)
Əsas vəsaitlərin satışından gəlir		24	2
		<hr/>	<hr/>
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan nağd pul vəsaitlərinin mədaxili, xalis		(751)	(4,887)
		<hr/>	<hr/>

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

	Qeydlər	2005	2004
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNDƏN YARANAN NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ:			
Səhmdar kapitalın buraxılması		4,252	5,247
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyaların alınması		(631)	(200)
Maliyyə fəaliyyətindən nağd pul vəsaitlərinin mədaxili, xalis		<u>3,621</u>	<u>5,047</u>
Nağd pul vəsaitlərinə və onların ekvivalentlərinə valyuta məzənnəsindəki dəyişikliklərin təsiri		<u>(316)</u>	<u>(18)</u>
NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİNDƏ VƏ NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİNİN EKVIVALENTLƏRİNDƏ XALIS ARTIM		811	2,117
İLİN ƏVVƏLİNDƏ NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİNİN EKVIVALENTLƏRİ	10	<u>6,568</u>	<u>4,451</u>
İLİN SONUNDA NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ NAĞD PUL VƏSAİTLƏRİNİN EKVIVALENTLƏRİ	10	<u><u>7,379</u></u>	<u><u>6,568</u></u>

İdarə Heyəti tərəfindən

Sədr

15 may 2006-cı il

Baş mühasib

15 may 2006-cı il

8-39-cu səhifələrdəki qeydlər bu maliyyə hesabatlarının ayrılmaz hissəsini təşkil edir. Müstəqil Auditor Rəyi 2-ci səhifədə təqdim olunmuşdur.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

1. BANK HAQQINDA ÜMUMİ MƏLUMAT

Turanbank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti (bundan sonra “Bank”) 15 iyun 1992-ci il tarixdə Azərbaycanda təsis edilmiş kommersiya Bankıdır. Bankın dövlət qeydiyyatından keçmiş ünvanı aşağıdakıdır: Nizami küçəsi 53, Bakı, Azərbaycan. Bank Azərbaycan Respublikasının Milli Bankı (“ARMB”) tərəfindən tənzimlənir və 12 iyun 1992-ci il tarixli, 115 sayılı bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir. Bankın əsas fəaliyyəti Azərbaycanda ayrı-ayrı bank əməliyyatları və kommersiya fəaliyyətləri göstərməkdən ibarətdir. Bankın Azərbaycanda 8 filialı vardır.

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixinə aşağıdakı fiziki və hüquqi şəxslər Bankın səhmdar kapitalında paya malik idilər:

Səhmdarlar	2005 Təsisçilərin payı, %	2004 Təsisçilərin payı, %
“AKO-YM” LTD	9.28	-
“Fidan” şirkəti	9.28	4.63
“Fidan” LTD	7.46	8.98
Digər hüquqi şəxslər	7.52	3.91
Quliyev Füzuli Qulu oğlu	8.26	-
Səfərov Yaşar Xasay oğlu	8.00	4.73
Əsgərov Vüqar Cəbrayıl oğlu	8.00	5.98
Musayeva Yaqut İsa qızı	7.26	8.74
Poladov Salman Rəşid oğlu	6.86	8.27
Digər fiziki şəxslər	28.08	54.76
Cəmi	100	100

Bu maliyyə hesabatlarının çap olunması 15 may 2006-cı ildə İdarə Heyəti tərəfindən təsdiq olunmuşdur.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR
(*milyon Azərbaycan manatı ilə*)

2. TƏQDİMATIN ƏSASLARI

Mühasibat uçotu prinsipi

Bankın maliyyə hesabatları Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartları (“MHBS”) əsasında hazırlanmışdır. Məbləğlərə dair hər hansı digər qeydlər olmadıqda, maliyyə hesabatlarında məbləğlər milyon Azərbaycan Manatı ilə təqdim olunur. Bu maliyyə hesabatları tarixi dəyər əsasında hazırlanmışdır.

Bank mühasibat uçotunu Azərbaycanın yerli mühasibat uçotu qaydaları əsasında aparır. Bu maliyyə hesabatları mühasibat uçotu haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi əsasında hazırlanmış və MHBS-a uyğunlaşdırılmışdır. Bankın rəhbərliyindən maliyyə hesabatlarının MHBS-a uyğun hazırlanmasında aktiv və öhdəliklərin qeyd olunmuş məbləğlərinə, şərti aktiv və öhdəliklərin maliyyə hesabatlarının tərtib olunduğu tarixdə açıqlanmasına və hesabat dövründə gəlir və xərclərin qeydə alınmış məbləğlərinə təsir edən təxmini hesablamalardan və ehtimallardan istifadə etmək tələb olunur. Faktiki nəticələr həmin təxmini ehtimallardan fərqlənə bilər. Dəyişikliyə xüsusilə həssas olan təxmini ehtimallara ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar və maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri aiddir.

Əməliyyat valyutası

Təqdim olunan maliyyə hesabatlarında əməliyyat valyutası Azərbaycan Respublikası manatıdır (bundan sonra “manat”).

3. MÜHÜM MÜHASİBAT UÇOTU PRİNSİPLƏRİ

Maliyyə alətlərinin tanınması və qiymətləndirilməsi

Bank maliyyə aktivləri və öhdəliklərini balansında o zaman əks etdirir ki, o maliyyə alətləri üzrə müqavilə şərtlərinin qarşı tərəfi kimi çıxış etsin. Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin adı qaydada alqı-satqısı hesablaşma tarixindəki uçot əsasında tanınır. Daha sonra satış tarixi ilə hesablaşma tarixi arasındakı ədalətli dəyərlə ölçüləcək maliyyə alətlərinin adı qaydada alışı alınmış maliyyə alətləri üçün təyin olunan qaydada hesabat olunur.

Maliyyə aktivi və ya öhdəliyi mənfəət və zərər haqqında hesabatda ədalətli dəyərlə göstərilmədikdə maliyyə aktivləri və öhdəlikləri ilk olaraq ədalətli dəyər ilə üstəgəl alışı birbaşa tətbiq olunan və ya maliyyə aktivlərinin və ya öhdəliklərinin buraxılması üzrə əməliyyat xərcləri əsasında tanınır. Bu əməliyyatlar üzrə yenidən qiymətləndirmə mexanizmi üçün mühasibat qaydaları aşağıdakı müvafiq mühasibat qaydalarında öz əksini tapmışdır.

Nağd pul və ona bərabər tutulan vəsaitlər

Nağd pul və ona bərabər tutulan vəsaitlərə nağd pul, 90 günlük ödəmə müddəti olan ARMB-dəki müxbir hesablar və müddətli depozit hesablar üzrə məhdudiyyətsiz qalıqlar, İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatına (“İƏİT”) daxil olan ölkələrdə yerləşən banklara kredit kartları ilə əməliyyatlar üçün depozitlərdən başqa verilmiş və qısa müddət ərzində nağd vəsaitə köçürülməsi mümkün olan avanslar və manatla ifadə olunmuş dövlətin ticarət borc qiymətli kağızları aiddir. Nağd pul axınının müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə ARMB tərəfindən tələb olunan məcburi ehtiyat qoyuluşları onların istifadəsi üzrə mövcud olan məhdudiyyətlər səbəbindən nağd pul vəsaitlərinə daxil edilmir (qeyd 10).

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

Banklara verilmiş kreditlər və avanslar

Bank işinin normal gedişində digər banklara müxtəlif müddətə avanslar və ya depozitlər verir. Bank tərəfindən verilmiş sabit ödəmə vaxtı olan kreditlər və avanslar effektiv faiz dərəcəsi metoduna əsasən amortizasiya edilən dəyərlə qeyd edilir. Sabit ödəmə müddəti olmayan kreditlər və avanslar isə ehtimal olunan ödəniş tarixləri nəzərə alınmaqla effektiv faiz metodu əsasında uçota alınır. Kredit təşkilatlarından alınacaq vəsaitlər ehtimal olunan zərərlər üçün hər hansı ehtiyat çıxılmaqla xalis dəyər ilə hesablanır.

Bank tərəfindən verilmiş kreditlər

Bank tərəfindən borcalanın birbaşa pul vəsaitləri ilə təmin edilməsi və ya kredit xəttində iştirak nəticəsində yaranan maliyyə aktivləridir.

Bank tərəfindən ayrılmış bütün kreditlər ədalətli dəyər üstəgəl aidiyyatı əməliyyat xərcləri məbləğində tanınır. Əgər verilən məbləğin ədalətli dəyəri kreditin ədalətli dəyərindən bərabər deyilsə, məsələn kreditin bazar dəyərindən aşağı dəyərlə buraxılması, ona verilən ədalətli dəyərlə kreditin ədalətli dəyəri arasındakı fərq kreditin ilkin tanınması zamanı zərər kimi qeydə alınır və mənfəət və zərər haqqında hesabatda aktivlərin ayrılması üzrə zərərlər kimi daxil edilir. Daha sonra, kreditlərin balans dəyəri effektiv faiz metodunu istifadə etməklə hesablanır. Sabit ödəmə müddəti olmayan müştərilərə verilmiş kreditlər gözlənilən ödəmə müddətinə əsaslanmaqla effektiv faiz metodu əsasında uçota alınır. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar ehtimal olunan zərərlər üçün hər hansı ehtiyat çıxılmaqla xalis dəyərlə qeydə alınır.

Kreditlərin və avansların silinməsi

Kreditlər və avanslar - girovlar Bankın sahibliyinə keçdiyi və kredit və avansların ümitsiz borclara çevrildiyi halda, ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlardan silinirlər. Kreditlər və avanslar rəhbərlik banka ödənilməli məbləğləri toplamaq üçün bütün mümkün tədbirləri həyata keçirdikdən və Bank bütün mümkün təminatları satdıqdan sonra silinir. Yerli qanunvericiliyə əsasən, kreditlər yalnız Səhmdarlar Şurasının qərarı və müəyyən hallarda, Məhkəmənin müvafiq qərarı ilə silinə bilər.

Faiz hesablanmayan kreditlər

Maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivlərinin oxşar qrupu qiymətdən düşmə zərəri nəticəsində bir dəfə silinərsə, daha sonra faiz gəliri qiymətdən düşmə zərərini hesablamaq məqsədilə gələcəkdə daxil olacaq nağd vəsait axınını diskontlaşdırmaq üçün istifadə olunan faiz dərəcəsini tətbiq etməklə tanınır.

Ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyat

Bank maliyyə aktivinin və ya maliyyə aktivləri qrupunun qiymətdən düşməsi haqqında obyektiv sübut olduqda maliyyə aktivləri üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar yaradır. Ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar zamanət və girov hesabına bərpa oluna bilən məbləğ daxil olmaqla, amortizasiya dəyəri ilə qeydə alınan maliyyə aktivləri üçün maliyyə aktivlərinin həqiqi effektiv faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılmaqla gələcəkdə daxil olması ehtimal edilən nağd pul vəsaitlərinin ilkin dəyəri ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanır. Əgər növbəti dövr ərzində ehtimal olunan zərərin məbləği azalır və həmin azalma qiymətdən düşmə tanındıqdan sonra baş verən hadisə ilə əlaqəli olarsa, əvvəllər tanınmış qiymətdən düşmə zərəri ehtiyat hesabına düzəliş etməklə bərpa olunur.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

**31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)**

İlkin dəyər ilə uçota alınan maliyyə aktivləri üçün ehtimal olunan zərər ehtiyatı maliyyə aktivinin balans dəyəri ilə oxşar maliyyə aktivlərinin bazardakı cari rentabellik tarifləri əsasında diskontlaşdırılan gələcəkdə daxil olacaq nağd pul vəsaitlərinin ilkin dəyəri arasındakı fərq kimi hesablanır.

Ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatların müəyyən edilməsi riskə məruz qalan aktivlərin təhlilinə əsaslanır və rəhbərliyin fikrincə çəkilmiş xərcləri bərpa etməyə kifayətdir. Ehtiyatlar ayrı-ayrılıqda mühüm əhəmiyyət kəsb edən maliyyə aktivləri üçün risk aktivlərinin fərdi şəkildə qiymətləndirilməsi və ayrı-ayrılıqda mühüm əhəmiyyət kəsb etməyən maliyyə aktivləri üçün fərdi və ya birgə qiymətləndirmə nəticəsində yaradılır.

Ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatdakı dəyişiklik mənfəət və zərər hesabında göstərilir və ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatın cəmi ümumi məbləğdən çıxılaraq balans hesabında aktivlər üçün göstərilən məbləğ əldə olunur. Qiymətdən düşmə zərəri üzrə xərcin çəkilməsinin nə dərəcədə obyektiv sübut olduğunu müəyyənləşdirərkən Bankın nəzərdən keçirdiyi faktlara debitorların və ya emitentlərin likvidliyi, ödəniş etmə qabiliyyəti, biznes və maliyyə riskləri, oxşar aktivlərlə bağlı ödənişlərin gecikdirilməsi dərəcəsi, milli və yerli iqtisadi yönümlər və şəraitlər, girovun və zamanatların ədalətli dəyəri daxildir. Bu və digər faktlar ayrılıqda və ya birlikdə maliyyə aktivlərində və ya maliyyə aktivləri qrupunda qiymətdən düşmə zərərinin baş verməsi haqqında obyektiv dəlili əks etdirə bilər.

Nəzərə almaq lazımdır ki, zərərlərin hesablanması rəhbərliyin ehtimallarına əsaslanır. Müəyyən dövrlərdə Bankın çəkdiyi məsrəflər ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlara nisbətən daha çox ola bilər ki, bu zaman ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatın riskə məruz qalan aktivlər üzrə çəkilən xərcləri əhatə edə bilməsi rəhbərliyin qərarından asılıdır.

Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar

Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar qeyri-müəyyən müddətə saxlanması planlaşdırılan investisiyalarından ibarətdir. Həmin qiymətli kağızlar ədalətli dəyərlə tanınır. Satış üçün nəzərdə tutulan qiymətli kağızlar ehtimal olunan zərərlər və xarici valyuta mübadiləsi üzrə gəlir və ya zərərlər istisna olmaqla kapitalda dəyişikliklər hesabı vasitəsilə birbaşa kapitalda tanınır. Qiymətli kağızlar satılan zaman əvvəllər kapitalda tanınmış ümumi gəlirlər və ya zərərlər mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınır. Lakin, effektiv faiz metodunu istifadə etməklə hesablanmış faiz mənfəət və ya zərər haqqında hesabatda tanınır.

Bank ona məxsus olan satış üçün nəzərdə tutulan investisiyaların ədalətli dəyərini hesablamaq üçün rəsmi bazar məzənnələrindən istifadə edir. Əgər belə məzənnələr yoxdursa, rəhbərlik tərəfindən qiymətləndirmə aparılır.

Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyaların ədalətli dəyərindəki azalma birbaşa kapitalda tanınarsa və investisiyaların qiymətdən düşməsinə dair aşkar sübut olarsa, birbaşa kapitalda tanınmış ümumi zərər kapitaldan çıxarılır və qiymətli kağızların satılmadığına baxmayaraq mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınır. Əgər növbəti dövrdə, satış üçün nəzərdə tutulan kimi təsnifləşdirilmiş borc alətinin ədalətli dəyəri artarsa, qiymətdən düşmə zərərinə sonrakı baş verən hadisə ilə əlaqəli olan bu artım mənfəət və zərər haqqında hesabatda tanınır, ehtimal olunan zərər mənfəət və zərər haqqında hesabatda göstərilən bərpa məbləği ilə qeyd olunur.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər

Əsas vəsaitlər və qeyri-maddi aktivlər yığılmış köhnəlməni və hər hansı tanınmış qiymətdən düşmə zərərini çıxmaqla tarixi dəyərlə tanınır. Natamam aktivlərin və istismara buraxılmamış aktivlərin köhnəlməsi aktivin nəzərdə tutulan istifadəyə hazır olduğu tarixdən hesablanır.

Əsas vəsaitlərin köhnəlməsi və qeyri-maddi aktivlərin amortizasiyası ilkin dəyərlə hesablanır və aktivlərin istismar müddətləri üzrə silinməsinə nəzərdə tutur. İllik faiz dərəcələrində bərabər hissələrlə köhnəlmə metodunu istifadə etməklə hesablanır:

Binalar	3
Kompüterlər	25
Mebel və avadanlıq	20
Nəqliyyat vasitələri	20
Digər əsas vəsaitlər	20
İcarəyə götürülmüş əmlakın vəziyyətinin yaxşılaşdırılması	7
Qeyri-maddi aktivlər	10

Əsas vəsaitlərin və qeyri-maddi aktivlərin balans dəyərləri hər balans hesabatı tarixinə onların bərpa dəyərlərindən artıq hesablanması, balans dəyərinin hesablanmış bərpa dəyərlərindən nə qədər artıq olmasını qiymətləndirmək məqsədilə nəzərdən keçirilir. Qiymətdən düşmə zərəri müvafiq dövrdə qeydə alınır və əməliyyat xərclərinə daxil edilir. Qiymətdən düşmə zərəri qeydə alındıqdan sonra əsas vəsaitlərin köhnəlmə xərcləri, ondan qalıq dəyərini çıxmaqla (əgər varsa), aktivlərin düzəliş olunmuş balans dəyərini sistemli şəkildə qalan iqtisadi faydalı dövrünə bölüşdürmək məqsədilə gələcək dövrlərə uyğunlaşdırılır.

Vergi sistemi

Gəlir vergisi xərcləri cari və təxirə salınmış vergi xərclərinin cəmini ifadə edir.

Cari vergi xərcləri il üzrə vergiyə cəlb olunan mənfəətə əsaslanır. Vergiyə cəlb olunan mənfəət və zərər haqqında hesabatda göstərilən xalis mənfəətdən fərqlənir, çünki vergiyə cəlb olunan mənfəətə digər illərdə vergiyə cəlb olunan və ya tutulan gəlir və xərc maddələri daxil deyil, bundan əlavə o, heç vaxt vergiyə cəlb olunmayan və vergi tutulmayan maddələri özündə birləşdirmir. Bankın cari vergi xərcləri qüvvədə olan və ya əsasən balans hesabatı tarixinə qüvvədə olan vergi dərəcələrini istifadə etməklə hesablanır.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə hesabatlarındakı aktiv və öhdəliklərin balans dəyərləri ilə vergiyə cəlb olunan mənfəətin hesablanmasında istifadə olunan müvafiq vergi bazaları arasında yaranan fərqlərdən bərpa edilməsi və ya ödənilməsi gözlənilən vergilərdir və bu növ vergilər balans hesabatının öhdəlik metodu əsasında uçota alınır. Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri adətən bütün vergiyə cəlb olunan müvəqqəti fərqlər üçün tanınır, təxirə salınmış vergi aktivləri isə istifadə edilən tutulmalı müvəqqəti fərqlərə qarşı yaranması ehtimal edilən vergiyə cəlb olunan mənfəətin həcmində tanınır. Əgər müvəqqəti fərq qudvil-dən və ya mənfəət vergisinə və maliyyə mənfəətinə təsir etməyən əməliyyat üzrə sair aktiv və öhdəliklərin ilkin tanınmasından (şirkətlərin birləşməsindən başqa) yaranırsa, bu cür aktivlər və öhdəliklər tanınmır.

Təxirə salınmış vergi aktivlərinin balans dəyəri hər balans hesabatı tarixində nəzərdən keçirilir və mühüm vergiyə cəlb olunan mənfəətin aktivlərin bütün hissəsini və ya müəyyən hissəsini bərpa etməsi üçün ehtimal edilməyən həcmdə azaldılır.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

**31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)**

Təxirə salınmış vergi öhdəliklər üzrə hesablaşmanın aparıldığı və ya aktivlərin realizə olunduğu dövrdə tətbiq edilməsi gözlənilən vergi dərəcələri ilə hesablanır. Təxirə salınmış vergi mənfəət və zərər haqqında hesabat yazılır və kreditləşdirilir, lakin təxirə salınmış verginin birbaşa səhmdar kapitalına yazıldığı və kreditləşdirildiyi maddələr istisna təşkil edir, belə ki, bu halda təxirə salınmış vergi səhmdar kapitalı ilə bağlı olur.

Azərbaycanda Bankın fəaliyyətinə şamil ediləcək müxtəlif vergi növləri də mövcuddur. Bu vergilər əməliyyat xərcləri kimi mənfəət və zərər haqqında hesabatda daxil edilir.

Banklardan və müştərilərdən depozitlər

Banklardan və müştərilərdən depozitlər mədaxildən əməliyyat üzrə çəkilmiş xərcləri çıxıldıqdan sonrakı ədalətli dəyəri ilə qeyd edilir. Nəticədə bu məbləğlər amortizasiya edilən dəyerdə göstərilir və xalis mədaxillə alına bilən məbləğ arasında fərq borc müddətləri dövründə effektiv faiz dərəcələri metodundan istifadə edərək, mənfəət və zərər haqqında hesabatda qeyd olunur.

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar Bank keçmiş hadisələrin nəticəsində cari hüquqi və əsaslanmış öhdəliyə malik olduqda, öhdəliyin yerinə yetirilməsi üçün iqtisadi səmərə yaradan ehtiyatların azalma ehtimalı olduqda və öhdəlik məbləği etibarlı qiymətləndirildikdə uçota alınır.

Səhmdar kapitalı

Səhmdar kapitalı ilkin dəyərə tanınır. Səhmdar kapitalına aktivlər və ya nağd vəsait formasında edilən əlavələr onların həmin tarixə olan ədalətli dəyəri ilə göstərilir.

Biznesin birləşməsindən daha çox yeni səhmlərin buraxılmasına birbaşa aid olan kənar xərclər hər hansı gəlir vergiləri tutulduqdan sonra kapitaldan çıxılır.

Adi səhmlər üzrə dividendlər kapitalda elan olunduqları dövr üzrə azalma kimi tanınır. Balans hesabatı tarixindən sonra elan olunan dividendlər “Balans hesabatı tarixindən sonrakı hadisələr” haqqındaki 10 sayılı Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartına (MUBS 10) uyğun olaraq balans hesabatından sonrakı hadisələr kimi uçota alınır və müvafiq qaydada açıqlanır.

Təqaüd və digər müavinətlər

Azərbaycan Respublikasının qanunvericilik tələblərinə uyğun olaraq, Bank işçilərin əmək haqlarından təqaüd yardımlarını tutur və onları dövlət pensiya fonduna köçürür. Bundan əlavə bu cür təqaüd sistemi işçilər tərəfindən cari ödənişlərin hesablanmasını heyət üzrə ümumi xərclərin faizi kimi nəzərdə tutur. Belə xərclər müvafiq əmək haqlarının alındığı dövrdə çıxılır. Təqaüdə çıxdıqda təqaüdlə bağlı bütün ödənişlər dövlət pensiya fondu tərəfindən yerinə yetirilir. Bank dövlət pensiya fondunun qaydalarından əlavə ümumi əmək haqqı ödənişlərinin faizi kimi hesablanmış işçilər tərəfindən cari yardımları tələb edən pensiya ilə bağlı hər hansı fərdi qaydalara malik deyildir. Bundan başqa, Bankda hesablanması tələb olunan pensiya müavinətləri və ya kompensasiya edilən mühüm müavinətlər mövcud deyildir.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

**31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)**

Gəlir və xərclərin tanınması

Faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz dərəcəsi metodunu istifadə etməklə hesablama metodu ilə hesablanır. Faiz gəlirinə həmçinin investisiyalar üzrə əldə olunan gəlirlər daxildir. Sair gəlirlər aidiyyəti əməliyyatlar yekunlaşdıqda mənfəət və zərər hesabının kreditinə yazılır. Kreditin ayrılması üzrə haqlar, əgər mühüm əhəmiyyətlidirsə, təxirə salınır (birbaşa xərclərlə birlikdə) və kreditin real gəlirliliyi üzrə düzəliş kimi qeyd olunur.

Xarici valyutanın konvertasiyası

Xarici valyutada müəyyən edilmiş pul aktiv və öhdəlikləri balans tarixindəki alqı-satqı məzənnəsinə uyğun şəkildə Azərbaycan manatına konvertasiya edilir. Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatın yerinə yetirildiyi günə qüvvədə olan valyuta məzənnəsi ilə hesablanır. Bu əməliyyatlardan yaranan gəlir və zərər məzənnə əməliyyatları üzrə xalis gəlirə/(zərərə) daxil edilir.

Xarici valyuta məzənnələri

Bank ilin sonuna maliyyə hesabatlarının tərtib olunması üçün aşağıdakı xarici valyuta məzənnələrindən istifadə etmişdir:

31 dekabr 2005-ci il		31 dekabr 2004-cü il	
ABŞD 1	= 4,593 manat	ABŞD 1	= 4,903 manat
AVRO 1	= 5,459 manat	AVRO 1	= 6,682 manat
RUS RUBLU 1	= 160 manat	RUS RUBLU 1	= 177 manat

MHBS-də dəyişikliklər

Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Şurası çoxlu sayda Mühasibat Uçotunun Beynəlxalq Standartlarına ("MUBS") düzəlişlər etmiş və 1 yanvar 2005-ci il tarixdən başlayan hesabat dövründən etibarən qüvvəyə minən müəyyən MHBS hazırlamışdır. 31 dekabr 2005-ci il tarixinə bitən il üzrə Bankın maliyyə hesabatlarına bu dəyişikliklərin təsiri mühüm olmamışdır.

"Maliyyə Alətləri: Tanınma və Qiymətləndirmə" haqqında 39 sayılı MUBS-ə 2005-ci ilin iyul ayında düzəliş edilmişdir və dəyişikliklər 1 yanvar 2006-cı il tarixdən başlayan hesabat dövründən qüvvəyə minir. "Maliyyə Alətləri: Açıqlamalar" haqqında 7 sayılı MHBS 2005-ci ilin avqust ayında təqdim olunmuşdur və 1 yanvar 2007-ci il tarixindən başlayan hesabat ilindən etibarən qüvvəyə minir. MHBS 7-nin müddəalarına əsasən Bank maliyyə alətləri haqqında əlavə məlumat təqdim etməlidir. Rəhbərliyin hesablamalarına görə bu dəyişikliklər Bankın 31 dekabr 2006-cı il tarixinə olan maliyyə hesabatlarına mühüm təsir etməyəcəkdir.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

4. XALIS FAİZ GƏLİRLƏRİ

Xalis faiz gəlirləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə faiz	13,951	8,475
Cəmi faiz gəlirləri	13,951	8,475
Faiz xərcləri		
Müştəri hesabları üzrə faiz	2,937	2,233
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış depozitlər və kreditlər üzrə faiz	2,776	1,873
Cəmi faiz xərcləri	5,713	4,106
Faiz hesablanan aktivlər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatın yaradılmasından əvvəl xalis faiz gəlirləri	8,238	4,369

5. EHTIMAL OLUNAN ZƏRƏRLƏR ÜÇÜN EHTİYAT

Ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Banklara verilmiş kreditlər və avanslar	Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	Cəmi
31 dekabr 2003-cü il	8	6,457	6,465
Ehtiyat	1	4,574	4,575
31 dekabr 2004-cü il	9	11,031	11,040
(Ehtiyatın bərpası)/ehtiyat	(1)	1,924	1,923
31 dekabr 2005-ci il	8	12,955	12,963

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

Zəmanətlər və digər öhdəliklər üçün ehtiyatlarda hərəkətlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar	Zəmanətlər və digər öhdəliklər
31 dekabr 2003-cü il	74	21
Ehtiyat	4	7
31 dekabr 2004-cü il	78	28
(Ehtiyatın bərpası)/ehtiyat	(18)	96
31 dekabr 2005-ci il	60	124

6. XARİCİ VALYUTA ƏMƏLIYYATLARI ÜZRƏ XALIS (ZƏRƏR)/GƏLİR

Xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis (zərər)/gəlir aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Diling əməliyyatları üzrə fərqlər, xalis	345	243
Yenidən qiymətləndirmə fərqləri, xalis	(617)	(18)
Cəmi xarici valyuta əməliyyatları üzrə xalis (zərər)/gəlir	(272)	225

7. HAQQ VƏ KOMİSSİYA GƏLİRLƏRİ VƏ XƏRCLƏRİ

Haqq və komissiya gəlirləri və xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Haqq və komissiya gəlirləri:		
Nağd pul ilə əməliyyatları	2,114	2,163
Hesablaşmalar	728	647
Xarici valyuta əməliyyatları	444	220
Sənədləşdirmə əməliyyatları	211	172
Plastik kartlarla əməliyyatlar	54	4
Sair	-	174
Cəmi haqq və komissiya gəlirləri	3,551	3,380
Haqq və komissiya xərcləri:		
Nağd pul ilə əməliyyatları	237	289
Hesablaşmalar	207	238
Plastik kartlarla əməliyyatlar	116	12
Xarici valyuta əməliyyatları	22	33
Sənədləşdirmə əməliyyatları	4	3
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	586	575

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

8. ƏMƏLİYYAT XƏRCLƏRİ

Əməliyyat xərcləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Əmək haqqı və mükafatlar	1,369	1,072
Köhnəlmə və amortizasiya	467	311
Rabitə xərcləri	319	218
Sosial təminat xərcləri	297	283
Peşəkar xidmət haqları	220	148
Əmlakın təhlükəsizliyi	164	162
Reklam və marketinq xərcləri	157	128
Ofisin icarəsi	144	125
Təmir və saxlanma xərcləri	126	105
Gəlir vergisindən başqa vergilər	77	43
Kommunal xərclər	55	49
Dəftərxana malları	33	46
Ezamiyyə xərcləri	13	12
Üzvlük haqları	10	6
Digər işçi müavinətləri	9	38
Sığorta	8	9
Hüquq xidmətləri üçün haqlar	2	61
Sair xərclər	197	218
	<hr/>	<hr/>
Cəmi əməliyyat xərcləri	3,667	3,034

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

9. GƏLİR VERGİSİ

Bank vergi hesabatlarını Maliyyə Hesabatının Beynəlxalq Standartlarından fərqlənən Azərbaycan Respublikasının yerli vergi qanunvericiliyinin tələbləri əsasında hazırlayır. Bəzi xərclər vergi bazasına aid olduğundan Banka müəyyən daimi vergi fərqləri təsir edir.

Təxirə salınmış vergilər maliyyə və vergi hesabatları üçün nəzərdə tutulmuş cari aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında olan müvəqqəti fərqlərin xalis vergi təsirini əks etdirir. 31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə müvəqqəti fərqlər əsasən, gəlirlərin və xərclərin müxtəlif tanınma üsullarına və bəzi aktivlərin qeyd edilmiş dəyərlərinə əsaslanır.

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə müvəqqəti fərqlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Təxirə salınmış aktivlər:		
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	304	1,029
Əsas vəsaitlər, xalis	-	102
Sair öhdəliklər	63	252
	<u>367</u>	<u>1,383</u>
Cəmi təxirə salınmış aktivlər	<u>367</u>	<u>1,383</u>
Təxirə salınmış öhdəliklər:		
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar, xalis	(31)	-
Əsas vəsaitlər, xalis	(433)	-
	<u>(464)</u>	<u>-</u>
Cəmi təxirə salınmış öhdəliklər	<u>(464)</u>	<u>-</u>
Xalis təxirə salınmış (öhdəliklər)/aktivlər	<u>(97)</u>	<u>1,383</u>
22% (2004: 24%) yerli vergi dərəcəsi ilə təxirə salınmış vergi (öhdəlikləri)/aktivləri	<u>(21)</u>	<u>332</u>

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (milyon Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə bitən illər üzrə vergi xərcləri və maliyyə mənfəəti arasındakı əlaqələr aşağıda izah olunur:

	2005	2004
Gəlir vergisindən əvvəl mənfəət	<u>5,429</u>	<u>30</u>
Yerli gəlir vergisi dərəcəsi	24%	24%
Yerli gəlir vergisi dərəcəsi ilə nəzəri vergi məbləği	1,303	7
Daimi fərqlərin vergi təsiri	140	101
Gəlir vergisi dərəcəsinə dəyişikliklərin təsiri	(2)	-
Gəlir vergisi xərcləri	<u>1,441</u>	<u>108</u>
Cari gəlir vergisi xərcləri	1,088	12
Təxirə salınmış gəlir vergisi xərcləri	<u>353</u>	<u>96</u>
Gəlir vergisi xərcləri	<u>1,441</u>	<u>108</u>
Təxirə salınmış gəlir vergisi (öhdəlikləri)/aktivləri		
Dövrün əvvəlinə	332	428
Təxirə salınmış gəlir vergisi öhdəliklərinin artması	<u>(353)</u>	<u>(96)</u>
Dövrün sonunda	<u>(21)</u>	<u>332</u>

Gəlir vergisi aktivləri və öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri	-	332
Əvvəlcədən ödənilmiş gəlir vergisi	-	67
Cari gəlir vergisi öhdəliyi	(994)	-
Təxirə salınmış gəlir vergisi öhdəliyi	<u>(21)</u>	<u>-</u>
Cəmi gəlir vergisi (öhdəlikləri)/gəlirləri	<u>(1,015)</u>	<u>399</u>

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

10. NAĞD PUL VƏ AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ BANKINDAKI QALIQ VƏSAİTLƏR

Nağd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankında qalıq vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Nağd pul	2,091	3,342
Azərbaycan Respublikası Milli Bankındakı qalıq vəsaitlər	<u>6,732</u>	<u>4,921</u>
Cəmi nağd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankındakı qalıq vəsaitlər	<u>8,823</u>	<u>8,263</u>

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixinə ARMB-dakı qalıq vəsaitlər müvafiq olaraq 3,063 milyon manat və 2,394 milyon manat təşkil etmişdir ki, bu da ARMB tərəfindən hər zaman tələb olunan məcburi ehtiyat depozitini əks etdirir. Bankdan hər zaman ARMB-da ehtiyat qalığının saxlanması tələb olunur.

Nağd pul vəsaitlərinin hərəkəti hesabatı üçün nağd pul və ona bərabər tutulan vəsaitlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Nağd pul və Azərbaycan Respublikasının Milli Bankındakı qalıq vəsaitlər	8,823	8,263
İƏİT ölkələrində yerləşən banklara verilmiş kreditlər və avanslar	<u>1,619</u>	<u>699</u>
	10,442	8,962
Azərbaycan Respublikasının Milli Bankındakı məcburi ehtiyat depoziti çıxılmaqla	<u>(3,063)</u>	<u>(2,394)</u>
Cəmi nağd pul və ona bərabər tutulan vəsaitlər	<u>7,379</u>	<u>6,568</u>

11. BANKLRA VERİLMİŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR

Banklara verilmiş kreditlərə və avanslara aşağıdakılar daxildir:

	2005	2004
Digər banklardakı müxbir hesablar	1,753	776
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar	50	54
Məhdud depozitlər	<u>-</u>	<u>147</u>
	1,803	977
Ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar çıxılmaqla	<u>(8)</u>	<u>(9)</u>
Banklara verilmiş kreditlərin və avansların cəmi, xalis	<u>1,795</u>	<u>968</u>

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixinə bitən illər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatda məbləğlərin dəyişməsi 5 sayılı qeyddə açıqlanır.

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə banklara kreditlərin və avansların verilməsi üzrə maksimum kredit riski müvafiq olaraq 1,803 milyon manat və 977 milyon manat təşkil etmişdir.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

12. MÜŞTƏRİLƏRƏ VERİLMİŞ KREDİTLƏR

Müştərilərə verilmiş kreditlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Verilmiş kreditlər	132,254	87,756
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə hesablanmış faiz	879	764
	<u>133,133</u>	<u>88,520</u>
Ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyat çıxılmaqla	(12,955)	(11,031)
	<u>120,178</u>	<u>77,489</u>
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis		
	2005	2004
Əmlak ilə təmin olunmuş kreditlər	14,127	6,574
Nəqliyyat vasitələri ilə təmin olunmuş kreditlər	7,739	3,231
Avadanlıqla təmin olunmuş kreditlər	7,500	6,092
Nağd vəsait ilə təmin olunmuş kreditlər	3,030	1,976
İnventarlarla təmin olunmuş kreditlər	-	1,876
Digər girovlarla təmin olunmuş kreditlər	-	416
Təminatsız kreditlər	99,858	67,591
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə hesablanmış faiz gəliri	879	764
	<u>133,133</u>	<u>88,520</u>
Ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyat çıxılmaqla	(12,955)	(11,031)
	<u>120,178</u>	<u>77,489</u>
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis		

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə bitən illər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatda məbləğlərin dəyişməsi 5 sayılı qeyddə açıqlanır.

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə Bankın 44,946 milyon manat və 20,420 milyon manat təşkil edən müvafiq olaraq 10 və 7 krediti olmuşdur ki, bu da ayrı-ayrılıqda Bankın kapitalının 10%-dən artıq idi.

	2005	2004
İqtisadi sahələr üzrə təhlil		
Tikinti	49,338	16,716
İstehsal	26,320	16,016
Fiziki şəxslər	24,806	21,472
Kənd təsərrüfatı	18,135	15,689
Ticarət	11,417	7,776
Sair	2,238	10,087
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə hesablanmış gəlir vergisi	879	764
	<u>133,133</u>	<u>88,520</u>
Ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar	(12,955)	(11,031)
	<u>120,178</u>	<u>77,489</u>
Müştərilərə verilmiş kreditlərin cəmi, xalis		

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (milyon Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə müştərilərə kreditlərin verilməsi üzrə maksimum kredit riski müvafiq olaraq 133,133 milyon manat və 88,520 milyon manat təşkil etmişdir.

13. SATIŞ ÜÇÜN NƏZƏRDƏ TUTULAN İNVESTİSİYALAR

Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar aşağıdakılardan ibarətdir:

	Pay %	2005	Pay %	2004
Qiymətli kağızlar				
Azər-türk Bank Açıq Səhmdar Cəmiyyəti	4.00%	915	4.00%	614
Başak İnam Sığorta Şirkəti	15.75%	630	10.00%	300
Azimpex Şirkəti	20.00%	60	20.00%	60
		<u>1,605</u>		<u>974</u>
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar üzrə qiymətdən düşmə ehtiyatı		<u>(60)</u>		<u>(78)</u>
Cəmi satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar, xalis		<u><u>1,545</u></u>		<u><u>896</u></u>

14. ƏSAS VƏSAİTLƏR, XALIS

	Binalar	Mebel və avadanlıq	Kompüterlər	Nəqliyyat vasitələri	Sair aktivlər	İcarədəki əmlakın saxlanması	Cəmi
İlkin dəyər							
31 dekabr 2004-cü il	6,019	546	456	378	18	59	7,476
Əlavələr	442	166	150	-	7	10	775
Silinmələr	-	(6)	(15)	(3)	-	-	(24)
31 dekabr 2005-ci il	<u>6,461</u>	<u>706</u>	<u>591</u>	<u>375</u>	<u>25</u>	<u>69</u>	<u>8,227</u>
Yığılmış köhnəlmə							
31 dekabr 2004-cü il	(230)	(331)	(251)	(114)	(9)	(7)	(942)
İl üzrə xərclər	(184)	(77)	(87)	(72)	(4)	(3)	(427)
Silinmələr	1	1	6	-	-	-	8
31 dekabr 2005-ci il	<u>(413)</u>	<u>(407)</u>	<u>(332)</u>	<u>(186)</u>	<u>(13)</u>	<u>(10)</u>	<u>(1,361)</u>
Xalis qalıq dəyəri							
31 dekabr 2005-ci il	<u><u>6,048</u></u>	<u><u>299</u></u>	<u><u>259</u></u>	<u><u>189</u></u>	<u><u>12</u></u>	<u><u>59</u></u>	<u><u>6,866</u></u>
Xalis qalıq dəyəri							
31 dekabr 2004-cü il	<u><u>5,789</u></u>	<u><u>215</u></u>	<u><u>205</u></u>	<u><u>264</u></u>	<u><u>9</u></u>	<u><u>52</u></u>	<u><u>6,534</u></u>

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

15. QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR, XALIS

	2005	2004
İlkin dəyər		
1 yanvar	397	323
Əlavələr	-	74
31 dekabr	<u>397</u>	<u>397</u>
Yığılmış amortizasiya		
1 yanvar	(94)	(57)
İl üzrə xərclər	(40)	(37)
31 dekabr	<u>(134)</u>	<u>(94)</u>
Xalis qalıq dəyəri		
31 dekabr	<u><u>263</u></u>	<u><u>303</u></u>

16. SAİR AKTİVLƏR

Sair aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Hesablaşmada olan məbləğlər	36	51
Əvvəlcədən ödənilmiş xərclər	22	33
Sair	28	29
Cəmi sair aktivlər	<u><u>86</u></u>	<u><u>113</u></u>

17. BANKLARDAN VƏ DİGƏR KREDİT TƏŞKİLATLARINDAN ALINMIŞ KREDİTLƏR VƏ AVANSLAR

Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər	65,266	40,233
Digər bankların müxbir hesabları	4,771	5,915
Cəmi banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	<u><u>70,037</u></u>	<u><u>46,148</u></u>

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər Azərbaycan Respublikasının Milli Bankından alınmış müvafiq olaraq 28,000 milyon manat və 18,000 manat məbləğində kreditlərdən ibarətdir.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (milyon Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlərə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan müvafiq olaraq 16,467 milyon manat və 6,822 milyon manat məbləində alınmış kreditlər daxildir. Həmin kreditlərin 1-ildən 5 ilədək ödəmə müddəti vardır və onlara illik 1% hesablanmaqla kreditin verilmə tarixinin sonundan etibarən (Bank tərəfindən sonuncu borcalanlara verilən kreditlərin 2/3 müddəti) bərabər hissələrlə geri ödənilməlidir.

18. MÜŞTƏRİ HESABLARI

Müştəri hesabları aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Tələb əsasında yenidən ödənilməli	10,495	7,069
Müddətli depozitlər	28,835	20,915
Müştəri hesabları üzrə hesablanmış faiz xərci	252	274
	<u>39,582</u>	<u>28,258</u>

İqtisadi sahələr üzrə müştəri hesablarının təhlilləri:

	2005	2004
Fiziki şəxslər	28,115	20,897
Sığorta	5,136	4,770
Ticarət və xidmətlər	3,435	970
Nəqliyyat	1,493	566
Tikinti	609	388
Dövlət müəssisələri	311	134
Kənd təsərrüfatı	126	172
İstehsal	64	13
Sair	41	74
Müştəri hesabları üzrə hesablanmış faiz xərci	252	274
	<u>39,582</u>	<u>28,258</u>

19. SAİR ÖHDƏLİKLƏR

Sair öhdəliklər aşağıdakılardan ibarətdir:

	2005	2004
Gəlir vergisindən başqa ödənilməli vergilər	168	73
Balansdankənar öhdəliklər üzrə ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar	124	28
Hesablanmış xərclər	116	148
Səhmdarlara ödənilməli vəsaitlər	96	-
Digər kreditorlar	11	143
	<u>515</u>	<u>392</u>

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə ehtiyatlardakı hərəkətlər 5 sayılı qeyddə açıqlanmışdır.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

**31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)**

20. SƏHMDAR KAPİTALI

31 dekabr 2005-ci il tarixinə Bankın səhmdar kapitalı aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	Təsdiq olunmuş səhmdar kapitalı	Cəmi buraxılmış və ödənilmiş səhmdar kapitalı
Adi səhmlər	<u>25,000</u>	<u>25,000</u>

31 dekabr 2004-cü il tarixinə Bankın təsisçi kapitalı aşağıdakılardan ibarət olmuşdur:

	Təsdiq olunmuş təsisçi kapitalı	Cəmi buraxılmış və ödənilmiş təsisçi kapitalı
Təsisçi kapitalı	<u>20,748</u>	<u>20,748</u>

31 dekabr 2004-cü il tarixinə Bank məhdud məsuliyyətli cəmiyyət kimi fəaliyyət göstərirdi. 2005-ci ilin mart ayından etibarən Bank özünün hüquqi statusunu dəyişərək Açıq Səhmdar Cəmiyyət olmuşdur. 31 dekabr 2005 və 2004-cü illər ərzində Bankın səhmdar kapitalına əlavələr edilmiş və təsisçi kapitalından vəsaitlər götürülmüşdür. 31 dekabr 2005-ci il tarixinə Bankın təsdiq olunmuş, buraxılmış və tam ödənilmiş səhmdar kapitalı hər birinin nominal dəyəri 5 milyon olan 5,000 adi səhmdən ibarət olmuşdur. Bütün səhmlər eyni dərəcəyə və bir səs hüququna malikdirlər.

21. MALİYYƏ ÖHDƏLİKLƏRİ VƏ GÖZLƏNİLMƏYƏN HADİSƏLƏR

Biznesin normal gedişində Bank müştərilərin ehtiyaclarını qarşılamaq məqsədilə balansdankənar riskə malik maliyyə alətlərini təklif edir. Müxtəlif dərəcəli kredit risklərini özündə birləşdirən bu alətlər üzrə qalıqlar balansda öz əksini tapmır. Risk üzrə qiymətləndirilmiş məbləğ Bank Nəzarəti üzrə Bazel Komitəsinin irəli sürdüyü prinsiplər əsasında kredit konversiya amilləri və qarşı tərəfin risk dərəcələrini tətbiq etməklə əldə edilir.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (milyon Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə nominal və ya müqavilə üzrə məbləğlər və risk məbləğləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2005		2004	
	Nominal məbləğ	Risk üzrə qiymətlən dirilmiş məbləğ	Nominal məbləğ	Risk üzrə qiymətləndirilmiş məbləğ
Şərti öhdəliklərlə bağlı akkreditivlər və digər əməliyyatlar	-	-	147	147
Verilmiş zəmanətlər və oxşar öhdəliklər	3,328	3,328	2,493	2,493
Kreditlər və istifadə olunmuş kredit xətləri üzrə öhdəliklər	35,014	12,013	26,924	11,485
Cəmi şərti öhdəliklər və kredit öhdəlikləri	38,342	15,341	29,564	14,125

Hüquqi mühakimə - Vaxtaşırı və biznesin normal gedişi olaraq, müştərilər və partnyorlar tərəfindən Banka qarşı iddialar qaldırıla bilər. Rəhbərlik bu fikirdədir ki, yığılmamış heç bir maddi itki yaranmayacaq və buna görə də maliyyə hesabatlarında bu barədə heç bir əlavə ehtiyat yaradılmamışdır.

Kapital qoyuluşu üzrə öhdəliklər - Bankın 31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixlərinə kapital qoyuluşları üzrə heç bir mühüm öhdəlikləri yoxdur.

Vergilər - Azərbaycan Respublikasının sahibkarlıq və xüsusən də, vergi qanunvericiliyində maddələrin müxtəlif təfsir dərəcələri yarana bilər. Bundan əlavə vergi orqanları ilə rəhbərliyin vergi qanunvericiliyi haqqında şərhləri fərqli olduğundan, əməliyyatlara vergi orqanları tərəfindən yenidən baxıla bilər ki, bu halda Bank, ola bilsin ki, əlavə vergi, penyalar və faiz ödəmək məcburiyyətində qalsın. Bankın rəhbərliyi inanır ki, bütün vergi ödəmələri yerinə yetirilib və buna görə maliyyə hesabatlarında heç bir güzəşt nəzərdə tutulmamışdır. Vergi orqanları vergi ödəyicisinin fəaliyyətini yalnız son 3 təqvim ili üzrə yoxlamaq hüququna malikdir.

Pensiya və təqaüd planları - İşçilər ölkənin qanunvericiliyinə müvafiq olaraq Azərbaycan Respublikasından təqaüd müavinətləri alır. 31 dekabr 2005-ci il tarixinə Bankın hazırkı, və yaxud keçmiş işçiləri üçün heç bir əlavə təqaüdlər, təqaüdə çıxdıqdan sonrakı tibbi xidmət, sığorta və ya kompensasiyalar üzrə öhdəliyi yoxdur.

Əməliyyat mühiti - Bank əsas biznes fəaliyyətini Azərbaycanda aparır. Biznes mühitinə təsir edən qaydalar və qanunlar sürətli dəyişikliklərə məruz qalır və siyasətdə və biznes mühitində baş verən mənfi dəyişikliklər Bankın aktivlərini və əməliyyatlarını riskə məruz qoya bilər.

22. BALANS HESABATI TARİXİNDƏN SONRAKI HADİSƏLƏR

1 yanvar 2006-cı il tarixinə, bu tarixdən başlayaraq Azərbaycanın milli valyutası denominasiya olunduğundan 5 min manat (AZM) 1 yeni manata (AZN) bərabər olmuşdur.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(*milyon Azərbaycan manatı ilə*)

23. ƏLAQƏLİ TƏRƏFLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

24-cü Beynəlxalq Audit Standartına əsasən əlaqəli tərəflər və ya əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar dedikdə aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

- (a) bilavasitə və ya dolaylı yol ilə bir və ya daha çox vasitəçilərin köməyi ilə hesabatçı müəssisəyə nəzarət edən və ya onun tərəfindən nəzarətdə saxlanılan, ya da həmin müəssisə ilə ümumi nəzarətdə olan müəssisələr (Bura holding kompaniyalar, filiallar və tabeçilikdə olan müəssisələr aiddir);
- (b) əlaqəli müəssisələr - Bankın mühüm təsiri altında olan və sərmayəçinin nə filialı, nə də birgə müəssisəsi olan müəssisələr;
- (c) bilavasitə və ya dolaylı yol ilə Bankda səsvermə hüququ olan və Bank üzərində mühüm təsirə malik olan fiziki şəxslər;
- (d) Bankın əməliyyatlarının planlaşdırılmasında, aparılmasında və nəzarətində səlahiyyəti və məsuliyyəti olan əsas idarəedici heyət, yəni Bankın direktorları, vəzifəli şəxsləri (həmçinin icraçı direktor funksiyalarını icra etməyən idarə heyətinin üzvü və bu fiziki şəxslərin yaxın ailə üzvləri də daxil olmaqla;
səsvermədə böyük payı olmaqla birbaşa və ya dolayısı ilə (c) və ya (d)-də açıqlanan hər hansı bir şəxs, və ya bu vasitə ilə belə bir şəxs əhəmiyyətli təsir göstərmək imkanına malik olan müəssisələr. Bura sahibi Bankın direktorları və ya əsas təsisçiləri olan müəssisələr və əsas idarəedici heyətinin üzvü Bankla eyni olan müəssisələr aiddir;
- (f) Bankda birgə nəzarətə malik olan tərəflər;
- (g) Bankın müəssisə kimi iştirak etdiyi birgə müəssisələr; və
- (h) Bankın və ya Bankla əlaqəli hər hansı müəssisənin işçiləri üçün əmək fəaliyyətinin başa çatması ilə əlaqədar müavinət planları.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (milyon Azərbaycan manatı ilə)

Hər bir əlaqəli tərəflə münasibətləri nəzərdən keçirərkən əsas diqqət sadəcə hüquqi formaya deyil, əsasən bu münasibətlərin məzmununa yönəldilir. Bankın əlaqəli tərəflərlə aşağıdakı əməliyyatları olmuşdur:

	2005		2004	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, ümumi	6	1,803	4	977
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar üzrə hesablanmış faiz	-	-	-	-
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar üçün ehtiyat	-	(8)	-	(9)
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	6	1,795	4	968
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar, xalis	1,545	1,545	896	896
Müştərilərə verilmiş kreditlər, ümumi	9,970	132,254	10,791	87,756
Müştərilərə verilmiş kreditlər üzrə hesablanmış faiz	255	879	94	764
Müştərilərə verilmiş kreditlər üçün ehtiyat	(2,536)	(12,955)	(3,805)	(11,031)
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	7,689	120,178	7,080	77,489
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	20,689	70,037	16,896	46,148
Müştəri hesabları	9,177	39,330	5,981	27,984
Müştəri hesabları üzrə hesablanmış faiz	17	252	49	274
Cəmi müştəri hesabları	9,194	39,582	6,030	28,258

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMİYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

31 dekabr 2005 və 2004-cü il tarixinə bitən il ərzində Bankın əlaqəli tərəflərlə apardığı əməliyyatlar nəticəsində mənfəət və zərər haqqında hesabatə daxil edilən məbləğlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	2005		2004	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya
Faiz gəliri		13,951		8,475
- əlaqəli şirkətlər	85		581	
- əsas idarəedici heyət	173		-	
Faiz xərcləri		(5,713)		(4,106)
- əlaqəli şirkətlər	(1,167)		(942)	
- əsas idarəedici heyət	(278)		-	
Ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatın bərpası /(ehtiyat)		(1,923)		(4,575)
- əlaqəli şirkətlər	1,269		(3,580)	
- əsas idarəedici heyət	-		-	
Haqq və komissiya gəlirləri		3,551		3,380
- əlaqəli şirkətlər	63		85	
- əsas idarəedici heyət	-		-	
Haqq və komissiya xərcləri		(586)		(575)
- əlaqəli şirkətlər	(46)		-	
- əsas idarəedici heyət	-		-	
Əməliyyat xərcləri		(3,667)		(3,034)
- əlaqəli şirkətlər	(8)		-	
- əsas idarəedici heyət	(488)		(366)	

	2005		2004	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya
İstifadə olunmamış kredit xətləri	5,047	35,014	4,449	26,924
Zəmanətlər	276	3,328	-	2,493
Akkreditivlər	-	-	-	147
Cəmi şərti öhdəliklər və kredit öhdəlikləri	5,323	38,342	4,449	29,564

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

	2005		2004	
	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya	Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar	Maliyyə hesabatları üzrə ümumi kateqoriya
Əsas idarəedici heyətə ödənişlər:				
Qısamüddətli işçi müavinətləri (əmək haqqı və mükafatlar, sosial təminat xərcləri və digər işçi müavinətləri)	(488)	(1,675)	(366)	(1,393)
Cəmi əsas idarəedici heyətə ödənişlər	(488)	(1,675)	(366)	(1,393)

24. MALİYYƏ ALƏTLƏRİNİN ƏDALƏTLİ DƏYƏRİ

Maliyyə alətlərinin bazar dəyərlərinin açıqlanması 32 sayılı “Maliyyə alətləri: məlumatın açıqlanması və təqdim edilməsi” və 39 “Maliyyə alətləri: tanınması və qiymətləndirilməsi” Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun olaraq həyata keçirilir. Ədalətli dəyər likvidasiya satışı və ya məcburi satış əməliyyatı deyil, kommersion əməliyyatı zamanı məlumatlandırılmış tərəflər arasında alətin mübadilə edildiyi məbləğlə müəyyənləşdirilir. Bankın maliyyə alətlərinin əksər hissəsinin satışı üçün rəsmi elan olunmuş qiymətlərlə fəal bazar mövcud olmadığından, qiymətləndirmə mexanizmini istifadə etməklə alətlər üzrə ədalətli dəyərlə real satış dəyərinin müəyyənləşdirilməsi üçün cari iqtisadi hallarını və alətlərə təsir edən riskləri nəzərə almaqla subyektiv bir fikrinin ifadə edilməsi zəruriyyəti vardır.

Maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin ədalətli dəyərinin Bankın balansındakı balans dəyəri ilə müqayisəsi aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

	31 dekabr 2005-ci il		31 dekabr 2004-cü il	
	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər	Balans dəyəri	Ədalətli dəyər
Nəğd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankındakı qalıq vəsaitlər	8,823	8,823	8,263	8,263
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	1,795	1,795	968	968
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	70,037	70,037	46,148	46,148
Müştəri hesabları	39,582	39,582	28,258	28,258

Müştərilərə verilmiş kreditlərin ədalətli dəyərinin düzgün qiymətləndirilməsi mümkün deyildir belə ki, bazar haqqında məlumatın əldə olunması və ya belə alətlər üzrə hər hansı digər qiymətləndirmə vasitəsinin tətbiqi mümkün deyil.

Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyaların ədalətli dəyərinin düzgün ölçülməsi mümkün deyil. Bu investisiyaların Bankın balansında ilkin dəyərlə göstərildiyini əks etdirir. Həmin səhmlər açıq satışa çıxarılmadığından və müvafiq ədalətli dəyərin səviyyəsinin müəyyənləşdirilməsi zəruri olduğundan ədalətli dəyərin hesablanması mümkün deyildir.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

25. TƏNZİMLƏMƏ MƏSƏLƏLƏRİ

Qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş kəmiyyət ölçüləri tələb edir ki, hər bir bank aşağıdakı cədvəldə göstərdiyi qaydada ümumi (8%) və 1-ci dərəcəli kapitalın (4%) risk dərəcələri üzrə qiymətləndirilmiş aktivlərinə qarşı minimal nisbət (aşağıdakı cədvəldə göstəriləyi kimi) və əmsallarını təmin etsin.

Kapitalın adekvatlıq əmsalı Bazel Komitəsinin təsdiq edilmiş prinsipləri əsasında ehtimal olunan zərərlər üçün ehtiyatlar çıxılmaqla aktivlərə və balansdan kənar öhdəliklərə aşağıdakı risk dərəcələrini tətbiq etməklə hesablanmışdır:

Faizlər	Maddələrin adları
0	Nağd pul və Azərbaycan Respublikası Milli Bankında qalıq vəsaitlər
0	Dövlət borc qiymətli kağızları
20	Banklara 1 ilə qədər müddətə verilmiş kreditlər və avanslar
100	Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar
100	Sair aktivlər
100	Zəmanətlər
50	İlkin ödəmə müddəti bir ildən çox olan istifadə olunmayan kreditlər üzrə öhdəliklər

Bankın faktiki kapitalının məbləğləri və əmsalları aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

Kapital məbləğləri və əmsalları	Faktiki məbləğ (milyon manat)	Kapitalın adekvatlıq məqsədləri üçün (milyon manat)	Kapitalın adekvatlıq məqsədləri üçün əmsal	Minimum tələb olunan əmsal
31 dekabr 2005-ci il tarixinə				
Ümumi kapital	28,407	28,407	20%	8%
1-ci dərəcəli kapital	28,407	28,407	20%	4%
31 dekabr 2004-cü il tarixinə				
Ümumi kapital	20,167	20,167	22%	8%
1-ci dərəcəli kapital	20,167	20,167	22%	4%

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

26. RİSKİN İDARƏ EDİLMƏSİ SİYASƏTLƏRİ

Riskin idarə edilməsi bank biznesinin əsasını təşkil etməklə bank əməliyyatlarının da mühüm elementi hesab olunur. Əməliyyatların xüsusiyyətləri baxımından Bank bir sıra risklərə məruz qalır ki, bunların sırasında kredit riskini, likvidlik riskini, faiz dərəcəsi və xarici valyuta ilə bağlı riskləri sadalamaq olar. Bankın risklərlə bağlı idarəetmə siyasətinin açıqlaması aşağıdakı kimidir.

Bank aşağıdakı risk növlərini tənzimləyir:

Likvidlik riski

Likvidlik riski depozitlərin geri götürülməsi və ödəmə müddəti çatan maliyyə alətləri ilə əlaqədar digər maliyyə öhdəliklərini ödəmək üçün vəsaitlərin kifayət olub-olmaması deməkdir. Bank bu riskin idarə edilməsində Bank aktiv/öhdəliklərin idarə olunması prosesinin hissəsi olan müştəri və bank əməliyyatları üzrə gələcəkdə gözlənilən nağd pul vəsaitinin hərəkəti gündəlik monitorinqini həyata keçirir. Aktiv və Öhdəliklərin İdarəetmə Komitəsi ("AÖK") depozitlərin geri götürülməsi üçün ödənilməli vəsaitlərinin minimal nisbətində və gözlənilməyən məbləğlərdə geri götürmələri ödəmək üçün banklararası və digər institutlardan kreditlərin minimal səviyyəsinə hədlər qoyur.

Nağd vəsaitin faiz dərəcəsi riski

Nağd vəsaitin faiz dərəcəsi riski - maliyyə alətləri üzrə gələcəkdə nağd vəsaiti axınının bazaradakı faiz dərəcələrinə görə dəyişməsi riskidir. AÖK həmçinin faiz dərəcəsinə və bazar risklərini Bankın faiz dərəcəsi mövqeyinə uyğunlaşdırmaqla idarə edir. Həmin faiz dərəcəsi mövqeyi Bankı müsbət faiz marjası ilə təmin edir. Maliyyə Nəzarəti Departamenti Bankın hazırkı maliyyə fəaliyyətinin monitorinqini həyata keçirir, Bankın faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə həssaslığını və onun Bankın rentabelliyyəsinə təsirini qiymətləndirir. Bank faiz dərəcəsi marjasına nəzarət edir və nəticədə özünün mühüm faiz dərəcəsi riskinə və ya nağd vəsaitin axınına riskinə məruz qaldığını düşünmür.

Aşağıdakı cədvəl faiz dərəcəsi riskinin təhlilini və bununla da Bankın mənfəət yaxud da zərərinin mümkün həcmi göstərir. Effektiv faiz dərəcələri maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin kateqoriyaları ilə verilmişdir ki, Bank tərəfindən istifadə olunan faiz dərəcəsi siyasətinin effektivliyini və faiz dərəcəsinin açılışını müəyyən etmək mümkün olsun.

	2005			2004		
	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları	Sair	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları	Sair
AKTİVLƏR						
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	4-36%	7-36%	-	4-36%	7-48%	-
ÖHDƏLİKLƏR						
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	4-10%	8-14%	-	3.5-14%	9.75-13%	-
Müştəri hesabları	6-14%	3-20%	11-12%	13-14%	6-20%	11-12%

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI) (milyon Azərbaycan manatı ilə)

Balans hesabatı üzrə əməliyyatlarda faiz dərəcəsi və likvidlik riski təhlilləri aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir:

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Gecikdiril- miş	Qeyri- müəyyən ödəniş vaxtı	2005 Cəmi min manat
AKTİVLƏR								
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	3,421	6,734	38,803	66,519	2,047	2,654	-	120,178
Cəmi faiz hesablanan aktivlər	3,421	6,734	38,803	66,519	2,047	2,654	-	120,178
Nağd pul və ARMB-dakı qalıq vəsaitlər	5,760	-	-	-	-	-	3,063	8,823
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	1,744	-	-	-	-	-	51	1,795
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar, xalis	-	-	-	-	-	-	1,545	1,545
Əsas vəsaitlər, xalis	-	-	-	-	-	-	6,866	6,866
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	-	-	-	-	-	-	263	263
Sair aktivlər	59	-	2	-	-	-	25	86
CƏMİ AKTİVLƏR	10,987	6,734	38,805	66,519	2,047	2,654	11,813	139,556
ÖHDƏLİKLƏR								
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	7,344	16,037	17,141	24,614	-	-	-	65,136
Müştəri hesabları	6,472	1,935	15,325	2,326	-	-	3,028	29,086
Cəmi faiz hesablanan öhdəliklər	13,816	17,972	32,466	26,940	-	-	3,028	94,222
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	4,801	-	-	-	-	-	100	4,901
Müştəri hesabları	10,496	-	-	-	-	-	-	10,496
Cari gəlir vergisi öhdəlikləri	-	994	-	-	-	-	-	994
Təxirə salınmış gəlir vergisi öhdəlikləri	-	-	-	21	-	-	-	21
Sair öhdəliklər	282	32	195	6	-	-	-	515
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	29,395	18,998	32,661	26,967	-	-	3,128	111,149
Likvidlik intervalı	(18,411)	(12,264)	6,144	39,552	2,047			
Faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı	(10,395)	(11,238)	6,337	39,579	2,047			
Məcmu faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı	(10,395)	(21,633)	(15,296)	24,283	26,330			
Cəmi aktivlərin faiz nisbəti həssaslıq kimi məcmu faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı	(7%)	(16%)	(11%)	17%	19%			

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

**31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)**

	1 aya qədər	1 aydan 3 aya qədər	3 aydan 1 ilə qədər	1 ildən 5 ilə qədər	5 ildən artıq	Gecikdiril -miş	Qeyri- müəyyən ödəniş	2004 Cəmi min manat
AKTİVLƏR								
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	1,960	2,479	30,066	36,333	-	4,036	-	74,874
Cəmi faiz hesablanan aktivlər	1,960	2,479	30,066	36,333	-	4,036	-	74,874
Nəgd pul və ARMB-dakı qalıq vəsaitlər	5,815	-	-	-	-	-	2,448	8,263
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar	968	-	-	-	-	-	-	968
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiya qiymətli kağızları, xalis	-	-	-	-	-	-	896	896
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	-	-	608	1,499	-	508	-	2,615
Əsas vəsaitlər, xalis	-	-	-	-	-	-	6,534	6,534
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	-	-	-	-	-	-	303	303
Övnləcdən ödənilmiş gəlir vergisi	-	-	-	-	-	-	67	67
Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri	-	-	-	-	-	-	332	332
Sair aktivlər	-	-	-	-	-	-	113	113
CƏMİ AKTİVLƏR	8,743	2,479	30,674	37,832	-	4,544	10,693	94,965
ÖHDƏLİKLƏR								
Müştəri hesabları	810	2,961	13,941	741	-	-	-	18,453
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	5,506	12,034	16,914	5,779	-	-	-	40,233
Cəmi faiz hesablanan öhdəliklər	6,316	14,995	30,855	6,520	-	-	-	58,686
Müştəri hesabları	9,805	-	-	-	-	-	-	9,805
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	5,915	-	-	-	-	-	-	5,915
Sair öhdəliklər	142	222	-	-	-	-	28	392
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	22,178	15,217	30,855	6,520	-	-	28	74,798
Likvidlik intervalı	(13,435)	(12,738)	(181)	31,312				
Faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı	(4,356)	(12,516)	(789)	29,813				
Məcmu faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı	(4,356)	(16,872)	(17,661)	12,152				
Cəmi aktivlərin faiz nisbəti həssaslıq kimi məcmu faiz dərəcəsinin həssaslıq intervalı	(5%)	(18%)	(19%)	13%				

Bankın faiz hesablanan aktivlərinin və öhdəliklərinin əksəriyyəti sabit faiz dərəcələrindədir.

Aktiv və öhdəliklərin ödəniş müddətləri, həmçinin faiz hesablanan öhdəliklərinin ödəniş vaxtı çatdıqda qəbul edilən dəyərədə dəyişdirilməsi imkanları Bankın likvidliyinin, eləcə də faiz dərəcələrinin və valyuta məzənnəsinin dəyişkənliyinə nə dərəcədə həssas olmasının müəyyən edilməsində mühüm əhəmiyyət daşıyır.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

Valyuta məzənnəsi riski

Valyuta məzənnəsi riski xarici valyuta mübadiləsinin məzənnəsindəki dəyişikliyə cavab olaraq maliyyə alətinin dəyərini də dəyişə bilmək riski kimi müəyyən olunur. Xarici valyuta məzənnəsindəki dəyişikliklər Bankın maliyyə durumuna və nağd pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsir edir.

İdarə Heyəti sahələr üzrə valyutaların açılışının səviyyəsinə məhdudiyətlər qoyur. Bu məhdudiyətlər həmçinin Azərbaycan Respublikası Milli Bankının minimum tələblərini də yerinə yetirir. Bankın xarici valyuta məzənnəsi riskinin açılışı aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları = 4,593 manat	AVRO 1 AVRO = 5,459 manat	Digər valyutalar	2005 Cəmi
AKTİVLƏR					
Nağd pul və ARMB-dakı qalıq vəsaitlər	6,009	2,677	134	3	8,823
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	-	1,775	15	5	1,795
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	99,164	21,014	-	-	120,178
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar, xalis	1,545	-	-	-	1,545
Əsas vəsaitlər, xalis	6,866	-	-	-	6,866
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	263	-	-	-	263
Sair aktivlər	50	36	-	-	86
CƏMİ AKTİVLƏR	113,897	25,502	149	8	139,556
ÖHDƏLİKLƏR					
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	66,911	3,126	-	-	70,037
Müştəri hesabları	14,333	23,896	1,353	-	39,582
Cari gəlir vergisi öhdəlikləri	994	-	-	-	994
Təxirə salınmış gəlir vergisi öhdəlikləri	21	-	-	-	21
Sair öhdəliklər	323	185	7	-	515
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	82,582	27,207	1,360	-	111,149
AÇIQ MÖVQE	31,315	(1,705)	(1,211)	8	

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

	Azərbaycan manatı	ABŞ dolları 1 ABŞ dolları = 4,903 manat	AVRO 1 AVRO = 6,682 manat	Digər valyutalar	2004 Cəmi
AKTİVLƏR					
Nağd pul və ARMB-dakı qalıq vəsaitlər	4,104	3,919	240	-	8,263
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	-	569	397	2	968
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	54,279	23,210	-	-	77,489
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar, xalis	896	-	-	-	896
Əsas vəsaitlər, xalis	6,534	-	-	-	6,534
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	303	-	-	-	303
Əvvəlcədən ödənilmiş gəlir vergisi	67	-	-	-	67
Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri	332	-	-	-	332
Sair aktivlər	64	49	-	-	113
CƏMI AKTİVLƏR	66,579	27,747	637	2	94,965
ÖHDƏLİKLƏR					
Müştəri hesabları	6,478	20,516	1,263	1	28,258
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	42,987	3,161	-	-	46,148
Sair öhdəliklər	386	-	6	-	392
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR	49,851	23,677	1,269	1	74,798
XALIS MÖVQE	16,728	4,070	(632)	1	

Qiymət riski

Qiymət riski bazar qiymətlərinin dəyişməsi nəticəsində, bu dəyişikliklərin konkret qiymətli kağıza və ya onu buraxana məxsus amillərdən və ya bazarda alıb-satılan bütün qiymətli kağızlara təsir göstərən amillərdən asılı olmayaraq, maliyyə alətinin dəyərinin enib-qalxması ilə əlaqədar riskdir. Bank ümumi və ya hər hansı konkret bazar qiymətlərinin dəyişməsi ilə əlaqədar öz məhsulunun bazar risklərinə məruz qalır.

Bank bazarın tələblərində mənfi dəyişikliklərdən irəli gələn potensial zərərlərin vaxtaşırı qiymətləndirməklə, fərq və girov tələblərini müəyyənləşdirməklə və onlara riayət etməklə qiymət riskini idarə edir. Ödənilməmiş kredit öhdəliklərinə gəldikdə, Bank həmin öhdəliklərin ümumi məbləğinə bərabər olan potensial zərəərə məruzdur. Lakin, zərərin ehtimal olunan məbləği ona görə yuxarıda qeyd edilən məbləğdən azdır ki, öhdəliklərin böyük həcmi kredit müqavilələrin konkret şərtlərindən asılıdır.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

Ədalətli dəyərin faiz dərəcəsi riski

Ədalətli dəyərin faiz dərəcəsi riski bazarda faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərin maliyyə alətlərinin dəyərində təsir etmə riskidir.

Bankın rəhbərliyi bazar şəraitində mənfəi dəyişikliklərdən yarana bilən potensial zərərləri dövrü şəkildə hesablamaqla ədalətli dəyər üzrə faiz dərəcəsi riskini tənzimləyir. Bankın İdarə heyəti Bankın cari maliyyə fəaliyyətini, ədalətli dəyər üzrə faiz dərəcəsinə dəyişikliklərə Bankın həssaslığını qiymətləndirmək və onun Bankın rentabilliyinə təsirini müəyyənləşdirmək üçün monitorinq həyata keçirir.

Kredit riski

Bank o zaman kredit riskinə məruz qalır ki, bu zaman maliyyə alətinə sahib olan bir tərəf öhdəliyi yerinə yetirmir və nəticədə bu, digər tərəfə maliyyə itkisinə səbəb olur. Bank bir müştəri və ya bir qrup müştərilər üçün üzərinə götürdüyü kredit riskinin müxtəlif səviyyələrini tətbiq edir.

Müştəri tərəfindən kredit riskinin dərəcələri üzrə məhdudiyətlər Müşahidə Şurası tərəfindən ildə iki dəfə yoxlanılır və təsdiq edilir. Hər bir müştəriyə yeni kredit ayrılarda bu məhdudiyətlər nəzərdən keçirilir. Kredit Komitəsi məhdudiyətlərdə dəyişikliklər edə bilər lakin bu dəyişikliklər Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilməlidir.

Lazım olduqda və ümumiyyətlə bir çox kredit ayırmalarında Bank girov və korporativ təminatlar götürür. Kredit riskləri mütəmadi olaraq yoxlanılır; təminatı olmayan kreditlər isə ildə bir dəfə və ya daha çox yoxlanılmalıdır.

Kreditin genişləndirmək öhdəlikləri kreditin istifadə olunmamış hissələrinin kredit, təminat, ya da akkreditiv şəklində təmsil olunmasıdır. Balansdankənar maliyyə alətlərinin kredit riski qarşı tərəfin müqavilənin şərtlərini yerinə yetirmək iqtidarının olmaması sayəsində itkilərin meydana çıxması kimi müəyyən olunur. Kreditin genişləndirilməsi öhdəliklərinin kredit riski ilə əlaqədar olaraq Bank ən çoxu ümumi istifadə olunmamış öhdəliklərin məbləği miqyasında itkilərə məruz qala bilər. Bununla belə, itkinin təxmini miqdarı ümumi istifadə olunmamış öhdəliklərdən az olur, çünki kreditin genişləndirilməsi barədə bir çox öhdəliklər xüsusi kredit standartları şamil edilən müştərilərdən asılı olur. Bank şərti öhdəliklərə balans hesabının maliyyə alətlərinə tətbiq etdiyi eyni kredit siyasətini tətbiq edir. Bank kredit öhdəliklərinin ödəniş dövrünə də nəzarət edir, çünki uzunmüddətli öhdəliklər ümumən qısamüddətli öhdəliklərə nisbətən daha yüksək kredit riski daşıyırlar.

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTI

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

Coğrafi təhlil

Aktivlərin və Öhdəliklərin İdarəedilməsi üzrə Komitə qanunvericilikdə və tənzimləyici sahələrdəki risklərə nəzarəti həyata keçirir və onun Bankın fəaliyyətinə təsirini müəyyənləşdirir. Bu yanaşma Banka Azərbaycanın investisiya mühitindəki dəyişikliklərdən yaranan potensial zərərləri minimuma endirmək imkanı verir.

Aktiv və öhdəliklər coğrafi cəhətdən aşağıdakı kimi cəmləşmişdir:

	Azərbaycan	Digər MDB ölkələri	İƏİT ölkələri	2005 Cəmi
AKTİVLƏR				
Nağd pul və ARMB-dakı qalıq vəsaitlər	8,823			8,823
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	169	7	1,619	1,795
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	120,178	-	-	120,178
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar, xalis	1,545	-	-	1,545
Əsas vəsaitlər, xalis	6,866	-	-	6,866
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	263	-	-	263
Sair aktivlər	50	-	36	86
CƏMİ AKTİVLƏR	137,894	7	1,655	139,556
ÖHDƏLİKLƏR				
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	67,834	-	2,203	70,037
Müştəri hesabları	39,582	-	-	39,582
Cari gəlir vergisi öhdəlikləri	994	-	-	994
Təxirə salınmış gəlir vergisi öhdəlikləri	21	-	-	21
Sair öhdəliklər	506	-	9	515
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	108,937	-	2,212	111,149
XALIS MÖVQE	28,957	7	(557)	

TURANBANK AÇIQ SƏHMDAR CƏMIYYƏTİ

31 DEKABR 2005-Cİ İL TARİXİNƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
MALİYYƏ HESABATLARINA QEYDLƏR (DAVAMI)
(milyon Azərbaycan manatı ilə)

	Azərbaycan	İƏİT ölkələri	2004 Cəmi
AKTİVLƏR			
Nağd pul və ARMB-dakı qalıq vəsaitlər	8,263	-	8,263
Banklara verilmiş kreditlər və avanslar, xalis	269	699	968
Müştərilərə verilmiş kreditlər, xalis	77,489	-	77,489
Satış üçün nəzərdə tutulan investisiyalar	896	-	896
Əsas vəsaitlər, xalis	6,534	-	6,534
Qeyri-maddi aktivlər, xalis	303	-	303
Əvvəlcədən ödənilmiş gəlir vergisi	67	-	67
Təxirə salınmış gəlir vergisi aktivləri	332	-	332
Sair aktivlər	113	-	113
CƏMİ AKTİVLƏR	94,266	699	94,965
ÖHDƏLİKLƏR			
Müştəri hesabları	28,258	-	28,258
Banklardan və digər kredit təşkilatlarından alınmış kreditlər və avanslar	45,684	464	46,148
Sair öhdəliklər	392	-	392
CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	74,334	464	74,798
XALIS MÖVQE	19,932	235	